T.B.M.M.
YENİ PARTİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 16.11.2026
Sayı: 144

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur. Gereğini saygılarımla arz ederim.

İzzet AKBULUT
Burdur Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	**Plan ve Bütçe**
Tarih: **18-11-2026**	Esas No:**2/4068**

T.B.M.M. YENİ PARTİ GRUP BAŞKANLIĞI 2026

TBMM
KANUNLAR ... BSK LIGI
16 Kasım 2026
Alınmaz:

TBMM
GENEL EVRAK
16 Kasım 2026
No: 1985664

GENEL GEREKÇE

Sosyal güvenlik hakkı, Anayasa'nın 60. maddesiyle güvence altına alınmış temel bir sosyal haktır. Sosyal devlet ilkesinin gereği olarak devlet, çalışma yaşamı boyunca emeğiyle üretime ve ülke ekonomisine katkıda bulunan bireylerin yaşlılık dönemlerinde insan onuruna yaraşır koşullarda yaşamalarını sağlayacak adil ve öngörülebilir bir sosyal güvenlik sistemi oluşturmakla yükümlüdür.

Sosyal güvenlik sisteminin temelinde, çalışanların yıllar boyunca ödedikleri primler karşılığında, kanunla belirlenen koşulları yerine getirdiklerinde emeklilik hakkına kavuşabilmeleri anlayışı bulunmaktadır. Ancak ülkemizde yıllar içerisinde yapılan yasal düzenlemeler, özellikle sigortalılık başlangıç tarihleri bakımından birbirine çok yakın koşullarda bulunan vatandaşlar arasında emekliliğe erişim yönünden önemli farklılıklar meydana getirmiştir.

8/9/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanun ile emeklilik koşullarında köklü değişiklikler yapılmış, sigortalılık başlangıç tarihine bağlı olarak farklı emeklilik şartları belirlenmiştir. Ardından 1/3/2023 tarihli ve 7438 sayılı Kanun ile emeklilikte yaşa takılan vatandaşların uzun yıllardır yaşadıkları mağduriyetin giderilmesi amacıyla önemli bir düzenleme gerçekleştirilmiştir.

Ancak söz konusu düzenleme, 8 Eylül 1999 ve öncesinde sigortalı olan belirli gruplar bakımından yaş şartını kaldırırken, 9 Eylül 1999 tarihinden itibaren ilk defa sigortalı olan vatandaşları kapsam dışında bırakmıştır. Böylece çalışma yaşamına yalnızca bir gün arayla başlayan, benzer sürelerde çalışan ve aynı miktarda prim ödeyen iki kişiden biri yaş şartı aranmaksızın emeklilik hakkına kavuşabilirken, diğeri kadınlarda 58, erkeklerde 60 yaş şartına tabi olmaya devam etmiştir. Bir günlük sigortalılık başlangıcı farkının, benzer çalışma ve prim ödeme geçmişine sahip vatandaşlar bakımından uzun yıllara ulaşabilen emeklilik farklılıklarına neden olması, toplumsal adalet ve hakkaniyet duygusunu zedeleyen önemli bir sorun hâline gelmiştir.

Bu durum yalnızca emeklilik tarihleri arasında ortaya çıkan bir farklılıktan ibaret değildir. Yıllarca çalışmış, prim ödeme yükümlülüklerini yerine getirmiş, emeklilik için gerekli hizmet ve prim koşullarını tamamlamış olmasına rağmen yalnızca yaş şartı nedeniyle emekli olamayan vatandaşlar, çalışma hayatının ilerleyen dönemlerinde ciddi ekonomik ve sosyal güçlüklerle karşı karşıya kalmaktadır. Özellikle ileri yaşlarda iş bulma imkânlarının daralması, işsizlik sürelerinin uzaması, güvencesiz çalışma biçimlerinin yaygınlığı ve yaşam maliyetlerindeki artış, emeklilik yaşını bekleyen vatandaşların karşılaştığı güçlükleri daha da ağırlaştırmaktadır.

Prim ödeme koşullarını tamamladığı hâlde işini kaybeden bir vatandaş, emekli aylığına erişemediği gibi yeniden istihdama katılmakta da güçlük yaşayabilmektedir. Bu durum, uzun yıllar çalışma yaşamında bulunmuş bireylerin yaşlılık dönemine yaklaşırken gelir güvencesinden yoksun kalmaları sonucunu doğurabilmektedir. Emeklilik hakkına erişimde ortaya çıkan bu keskin farklılıklar, yalnızca bireyleri değil, ailelerini ve toplumsal yaşamı da etkilemektedir. Uzun süre prim ödeyen vatandaşların geleceklerini öngörebilmeleri, yaşlılık dönemlerini ekonomik kaygılardan uzak planlayabilmeleri ve sosyal güvenlik sistemine duydukları güvenin korunması, sosyal devlet anlayışının temel gerekliliklerindendir.

T.B.M.M.
YENİ PARTİ
YENİ PARTİ
2026
GRUP BAŞKANLIĞI

Anayasa'nın 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti'nin sosyal bir hukuk devleti olduğu hükme bağlanmış, 10 uncu maddesinde kanun önünde eşitlik ilkesi, 60. maddesinde ise sosyal güvenlik hakkı güvence altına alınmıştır. Kuşkusuz sosyal güvenlik sisteminde sigortalılık başlangıç tarihine, prim ödeme gün sayısına ve hizmet süresine göre farklı koşullar belirlenmesi kanun koyucunun takdir yetkisi kapsamındadır. Bununla birlikte, bu farklılıkların kamu yararı, ölçülülük, hakkaniyet ve sosyal adalet ilkeleri çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Eşitlik ilkesi, farklı hukuki durumların her koşulda aynı kurallara tabi tutulmasını gerektirmemekle birlikte, benzer durumda bulunan kişiler arasında ortaya çıkan farklı muamelelerin makul ve nesnel bir temele dayanmasını gerekli kılmaktadır.

9 Eylül 1999 ile 30 Nisan 2008 tarihleri arasında ilk defa sigortalı olan vatandaşların emeklilik koşullarının yeniden ele alınması, bu bakımdan önemli bir sosyal ihtiyaç hâline gelmiştir. Bu ihtiyacın karşılanmasında amaç, mevcut sosyal güvenlik sisteminin bütün koşullarını ortadan kaldırmak veya prim ödeme yükümlülüklerini kaldırmak değildir. Amaç, yıllarca çalışarak üzerine düşen yükümlülükleri yerine getiren vatandaşların emekliliğe erişiminde ortaya çıkan keskin yaş farklılıklarını makul bir kademelendirme yoluyla azaltmaktır.

Kademeli emeklilik düzenlemesi, sigortalılık başlangıç tarihine göre aşamalı geçiş sağlayarak farklı dönemlerde çalışma yaşamına katılan vatandaşlar arasında daha dengeli bir emeklilik sistemi oluşturulmasına imkân verecektir. Bu yaklaşım, bir taraftan sosyal güvenlik sisteminin sürdürülebilirliğini gözetirken diğer taraftan uzun yıllardır emeklilik beklentisi içerisinde bulunan vatandaşların mağduriyetlerinin giderilmesini hedeflemektedir.

Kanun Teklifiyle, 9/9/1999 ila 30/4/2008 tarihleri arasında ilk defa sigortalı olan vatandaşların yaşlılık veya emekli aylığına hak kazanmalarında uygulanacak yaş şartlarının sigortalılık başlangıç tarihlerine göre kademeli biçimde yeniden düzenlenmesi öngörülmektedir. Düzenlemede, mevcut mevzuatta öngörülen prim ödeme gün sayısı, sigortalılık süresi ve hizmet süresi koşullarının korunması; kazanılmış haklara ve sigortalılar lehine uygulanabilecek diğer emeklilik hükümlerine dokunulmaması esas alınmaktadır.

Böylece sosyal güvenlik sistemindeki mevcut yükümlülükler korunurken, emeklilikte yaş şartından kaynaklanan farklılıkların azaltılması ve çalışma yaşamında uzun yıllar emek vermiş vatandaşların emeklilik hakkına daha adil koşullarda erişebilmesi amaçlanmaktadır.

Sosyal devletin görevi, yalnızca sosyal güvenlik sisteminin mali dengesini korumak değil, aynı zamanda bu sistemin adalet ve hakkaniyet temelinde işlemesini sağlamaktır.

Kanun Teklifi, sigortalılık başlangıç tarihleri arasında ortaya çıkan keskin farklılıkları azaltmak, uzun yıllar prim ödeyen vatandaşların yaşadığı mağduriyetleri hafifletmek, sosyal güvenlik sistemine duyulan güveni güçlendirmek ve emeklilik hakkına erişimde daha adil bir geçiş sistemi oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Madde ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa geçici 113. madde eklenerek, 9/9/1999 ila 30/4/2008 tarihleri arasında ilk defa uzun vadeli sigorta kollarına tabi olarak sigortalı sayılan kişilerin yaşlılık veya emekli aylığına hak kazanmasında uygulanacak yaş şartları kademeli biçimde yeniden düzenlenmektedir.

7438 sayılı Kanunla getirilen düzenlemenin ardından, 8/9/1999 tarihine kadar sigortalı olanlarla sonraki tarihlerde ilk defa sigortalı olanlar arasında ortaya çıkan emeklilik yaşına ilişkin farklılıkların azaltılması amaçlanmaktadır.

Düzenlemede sigortalılık başlangıç tarihine göre yıllık kademeler belirlenmekte; kadın ve erkek sigortalılar bakımından uygulanacak yaş şartları ayrı ayrı gösterilmektedir.

Kademeli yaş düzenlemesi oluşturulurken 5510 sayılı Kanunun geçici 9.uncu maddesi kapsamında bulunan sigortalılar ile ilgili mevzuat uyarınca 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olan kişilerin kapsanması amaçlanmıştır.

Madde ile yalnızca genel yaşlılık veya emekli aylığı bağlanmasında uygulanacak yaş şartı yeniden düzenlenmekte; prim ödeme gün sayısı, sigortalılık süresi ve hizmet süresine ilişkin mevcut koşullar değiştirilmemektedir.

Mevzuatta sigortalı lehine düzenlenmiş kısmi yaşlılık aylığı, özel emeklilik ve yaş şartı aranmaksızın aylık bağlanması hükümlerinin uygulanmasına devam edilmesi öngörülmektedir.

Ayrıca sigortalılık başlangıç tarihinin tespitinde uzun vadeli sigorta kolları bakımından geçerli başlangıç tarihinin esas alınması, hizmet birleştirme ve sigortalılık statüsünün belirlenmesine ilişkin kuralların korunması sağlanmaktadır.

Daha önce kazanılmış hakların korunması ve yeni düzenleme kapsamında geçmiş dönemlere yönelik geriye dönük aylık ödemesi yapılmaması hüküm altına alınmaktadır.

MADDE 2- Kanunun yayımı tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir. Böylece yeni yaş şartlarından yararlanma imkânının yürürlük tarihi itibarıyla doğması amaçlanmaktadır.

MADDE 3- Kanunun yürütülmesine ilişkin hükümdür.

T.B.M.M. YENİ PARTİ YENİ PARTİ 2026 GRUP BAŞKANLIĞI

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 113- 9/9/1999 ila 30/4/2008 tarihleri arasında ilk defa malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olarak sigortalı sayılanlardan, bu Kanunun geçici 9 uncu maddesinin birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkraları veya haklarında uygulanması gereken 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümleri kapsamında yaşlılık veya emekli aylığı bağlanacak olanlar hakkında, ilgili mevzuatta öngörülen prim ödeme gün sayısı, sigortalılık süresi ve hizmet süresine ilişkin şartların sağlanması kaydıyla, genel yaşlılık veya emekli aylığı bağlanmasında aşağıdaki yaş şartları uygulanır:

a) 9/9/1999 ila 31/12/1999 tarihleri arasında ilk defa sigortalı olanlar için kadınlarda 49, erkeklerde 51 yaş,

b) 1/1/2000 ila 31/12/2000 tarihleri arasında ilk defa sigortalı olanlar için kadınlarda 50, erkeklerde 52 yaş,

c) 1/1/2001 ila 31/12/2001 tarihleri arasında ilk defa sigortalı olanlar için kadınlarda 51, erkeklerde 53 yaş,

ç) 1/1/2002 ila 31/12/2002 tarihleri arasında ilk defa sigortalı olanlar için kadınlarda 52, erkeklerde 54 yaş,

d) 1/1/2003 ila 31/12/2003 tarihleri arasında ilk defa sigortalı olanlar için kadınlarda 53, erkeklerde 55 yaş,

e) 1/1/2004 ila 31/12/2004 tarihleri arasında ilk defa sigortalı olanlar için kadınlarda 54, erkeklerde 56 yaş,

f) 1/1/2005 ila 31/12/2005 tarihleri arasında ilk defa sigortalı olanlar için kadınlarda 55, erkeklerde 57 yaş,

g) 1/1/2006 ila 31/12/2006 tarihleri arasında ilk defa sigortalı olanlar için kadınlarda 56, erkeklerde 58 yaş,

ğ) 1/1/2007 ila 31/12/2007 tarihleri arasında ilk defa sigortalı olanlar için kadınlarda 57, erkeklerde 59 yaş,

h) 1/1/2008 ila 30/4/2008 tarihleri arasında ilk defa sigortalı olanlar için kadınlarda 58, erkeklerde 60 yaş.

Bu madde kapsamında belirlenen yaş şartları, ilgililer hakkında genel yaşlılık veya emekli aylığı bağlanmasına ilişkin mevzuatta öngörülen yaş şartlarının yerine uygulanır. Kısmi yaşlılık aylığına, özel emeklilik koşullarına ve yaş şartı aranmaksızın aylık bağlanmasına ilişkin diğer hükümler saklıdır.

Sigortalılık başlangıç tarihinin tespitinde, ilgili mevzuata göre uzun vadeli sigorta kolları bakımından geçerli kabul edilen ilk sigortalılık tarihi esas alınır. Hizmet birleştirmesi, aylık bağlanmasına esas sigortalılık hâlinin belirlenmesi, hizmet sürelerinin değerlendirilmesi ve aylıkların hesaplanması bakımından ilgili mevzuat hükümleri uygulanmaya devam olunur.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yaşlılık veya emekli aylığına hak kazanmış olanların hakları saklıdır. Bu madde hükümlerine göre bağlanacak aylıklar için yürürlük tarihinden önceki dönemlere ilişkin geriye dönük ödeme yapılmaz."

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

T.B.M.M. YENİ PARTİ GRUP BAŞKANLIĞI YENİ PARTİ 2026